

Aan de orde is de behandeling van de voorstellen van (rijks)wet:

- **Regels inzake de administratieve bijstand tussen de landen van het Koninkrijk op het gebied van de douane en inzake de heffing en de invordering van omzetbelasting, accijnzen, algemene bestedingsbelasting en belasting op bedrijfsomzetten (Rijkswet administratieve bijstand douane) (25948, R1616);**
- **Verruiming van de mogelijkheid om het griffierecht in burgerlijke zaken gedeeltelijk in debet te doen stellen (26109);**
- **Wijziging van de Wet havenstaatcontrole in verband met de totstandkoming van richtlijn nr. 98/25/EG van de Raad van de Europese Unie van 27 april 1998 (PbEG L 133) houdende wijziging van richtlijn nr. 95/21/EG betreffende de naleving, met betrekking tot schepen die gebruik maken van havens in de Gemeenschap en varen in de onder de jurisdictie van de lid-staten vallende wateren, van internationale normen op het gebied van de veiligheid van schepen, voorkoming van verontreiniging en leef- en werkomstandigheden aan boord (havenstaatcontrole) (26383);**
- **Aanpassing van de Wet toezicht beleggingsinstellingen, de Wet toezicht effectenverkeer 1995, de Wet toezicht kredietwetten 1992, de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993 en de Wet toezicht natuura-uitvaartverzekeringsbedrijf in verband met het mogelijk maken van onderzoek naar de toereikendheid van deze wetgeving of van de wijze waarop de toezicht-houders deze wetgeving uitvoeren of hebben uitgevoerd (24456);**
- **Wijziging van enkele onderwetswetten in verband met onder meer de bestrijding van seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het onderwijs (25979).**

Deze voorstellen van (rijks)wet worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op de studiefinanciering in verband met het onder de prestatiebeurs brengen van de reisvoorziening (26376).**

De beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Boorsma** (CDA): Mijnheer de voorzitter! Verschillende malen hebben wij de afgelopen jaren in dit huis gesproken met minister Ritzen over de studiefinanciering. Het is interessant om nu met zijn opvolger van gedachten te kunnen wisselen over de studiefinanciering, hoewel ik mij meer verheug op de gedachte-wisseling straks over de nota die inmiddels door hem is uitgebracht. Een gedachtewisseling met deze minister is vooral interessant omdat de vorige minister natuurlijk de commissie-Hermans heeft ingesteld. Wij hebben met beide wetten enige moeite en dat komt doordat de studiefinanciering de laatste tien jaar al zo vaak is gewijzigd. Ter illustratie: ik heb drie zonen en voor elke zoon was het regime weer anders.

Minister Ritzen verdedigde de wijziging naar de prestatiebeurs met de stelling dat er dan een budgettair regime zou worden gecreëerd, waarbij rust mogelijk zou zijn, zodat men zich fundamenteel kon beraden op een duurzaam regime voor de toekomst. Hoewel deze minister zich daar niet door gebonden hoeft te achten, menen wij dat er in dit licht geen behoefte is aan beide wetsvoorstellen. Wij hebben vooral moeite met het thans aan de orde zijnde wetsvoorstel inzake de reisvoorziening, in de vroegere tijd nog de OV-jaarkaart genoemd. Het is wel eens gebruikelijk om de minister te danken voor de antwoorden gegeven in de schriftelijke voorbereiding. Daar zie ik thans weinig aanleiding toe. De antwoorden zijn daarvoor te kort en te weinig inhoudelijk, maar het kan er nog net mee door, zonder te spreken over een aantasting van de plicht van de regering om de Staten-Generaal te informeren.

Het wetsvoorstel betekent, net als de indexering van de collegegelden, een aantasting van het beschikbare inkomen van studenten met een basisbeurs. Het wetsvoorstel wordt verdedigd op budgettaire gronden en

moet dus vooral vanwege het financiële perspectief worden beoordeeld. Tijdens het demissionaire karakter van het kabinet-Kok II is door de minister aangedrongen op behandeling vanwege het forse budgettaire effect op de Rijksbegroting. Ook in dit huis noemde een collega het als een argument om de wet te behandelen, ondanks het apert controversiële karakter, omdat de wet op een tijdig moment – en dat begrijpen wij – moet zijn aangenomen.

Ik heb hier twee opmerkingen over. Stel dat de wet vandaag wordt aangenomen. Wanneer zou de wet dan ingaan? Is er een extra vertraging opgelopen of mikt de minister nog steeds op 1 september 2000? Ten tweede meen ik dat wij in dit huis niet alleen moeten kijken naar het effect op de Rijksbegroting, maar meer nog naar het effect op de burgers. Eerder heb ik er in dit huis al op gewezen dat een belangrijk begin van de democratie is gelegen in de zogenaamde beden om geld, welke de vorst richtte tot de volksvertegenwoordiging van een stad of provincie, waartegenover dan privilegiën werden verstrekt. Onze fractie meent dat het in deze bede gaat om een forse verzwarening van de financiële positie van de studenten, zodat wij een principiële afweging moeten maken, waarbij onze grondhouding positief is ten opzichte van de studenten. Gaat het dan om een forse verzwarening? Ja, de memorie van toelichting geeft aan dat een student in dit geval een extra studieschuld kan hebben, welke kan oplopen tot f 10.000.

Een tweede bezwaar in dit wetsvoorstel betreft de belasting van de uitvoeringsinstantie, de Informatiebeheergroep, die weer met een ander regime wordt opgezaald. Ik gebruik die negatieve term "opgezaald", omdat voor de verschillende studieregimes aanstonds gelijktijdig de Informatie Beheer Groep verschillende systemen moet administreren en uitvoeren. De CDA-fractie aan de overzijde heeft hierover een vraag gesteld en de minister antwoordde daarop (in de nota naar aanleiding van het verslag wordt het aangehaald) dat op 20 januari 1999 de Informatie Beheer Groep heeft aangegeven dat de uitvoering van het onderhavige wetsvoorstel mogelijk is. Wat zijn de extra kosten voor deze ZBO die toch ook weer